

ОПИС ІНФОРМАЦІЇ У СОЦІОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Тетяна КУРЧАБА

*Львівський державний університет
фізичної культури імені Івана Боберського, Україна*

В емпіричній соціології нагромаджено немало статистичних процедур, за допомогою яких розрізнені дані, що містяться в певних анкетах чи інших матеріалах соціологічних досліджень, адаптують для узагальнення, опису, аналізу, наукової інтерпретації. За результатами узагальнень роблять певні висновки, виконуючи завдання, поставлені в дослідженні. У результаті цих процедур є змога з'ясувати тенденції у досліджуваних процесах, явищах, виробити прогнози і практичні рекомендації, що відкривають вихід соціальної інформації у соціальну практику [1, 2, 3, 4, 5].

Найчастіше статистичні методи аналізу соціальної інформації використовують для такого:

- для опису інформації та обчислення узагальнених параметрів (одновимірна статистика);
- для виміру зв'язку між певними ознаками, отриманими у відповідях на різні запитання анкети, якщо як метод збору даних застосовували опитування або контент-аналіз текстів ЗМІ, якщо використовували метод аналізу документів (двовимірну статистику);

- для проведення складних математичних процедур, які дають змогу проаналізувати водночас кілька взаємопов'язаних ознак (багатовимірну статистику).

Застосування методів математичної статистики забезпечує таке:

- стислий опис первинної соціологічної інформації, обчислення одновимірних розподілів, наочне уявлення її у вигляді таблиць, графіків, діаграм;
- обчислення зв'язків між ознаками досліджуваного суспільного явища, оцінювання їх за допомогою статистичних коефіцієнтів зв'язку, застосування кореляційного, регресійного аналізу тощо;
- установлення латентних (прихованих) чинників, які визначають взаємозв'язки всередині групи, ознак досліджуваного явища (факторний, латентно-структурний аналіз);
- класифікацію ознак та об'єктів, побудову типологій (кластерний аналіз, дискримінантний аналіз, факторний аналіз);
- перевірку (підтвердження чи спростування) вихідних гіпотез дослідження, формулювання нових проблем;
- вироблення коротко – і довгострокових прогнозів щодо функціонування та розвитку певного суспільного явища.

Використання методів математичної статистики передбачає певний набір попередніх процедур, до яких належать: підготовка анкети, іншого первинного матеріалу для оброблення, яке можна здійснювати вручну чи автоматизовано; вибір рівня майбутнього аналізу (описовий або пояснювальний); вибір конкретних статистичних процедур для оброблення інформації.

Список використаних джерел

1. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / Єріна А. М., Захожай В. Б., Єрін Д. Л. – Київ : Центр навчальної літератури, 2004. – 212 с.
2. Кандидатська дисертація: принципи, методи, техніка, технологія : навч. посіб. для аспірантів / скл. С. С. Єрмаков. – Харків : ХХПШ, 1998. – 96 с.
3. Курчаба Т. Соціологія : навч.-метод. посіб. / Т. Курчаба. – Львів : ПП Сорока Т. Б., 2015. – 184 с.

4. Соціологія : підручник / за ред. Ю. Ф. Пачковського. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 418 с.
5. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник / Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Київ : Знання – Прес, 2002. – 295 с.